

ÎNCEPUTURILE FOTOGRAFIEI LA ORADEA. PRIMUL ATELIER FOTOGRAFIC ORĂDEAN (1852)

de
LUCIA CORNEA

Este imposibil să ne închipuim astăzi viața fără fotografii. Foarte multe dintre noțiunile și cunoștințele de care dispunem ar rămâne, fără acestea, doar simple cuvinte, goale de conținut. Este inutil deci a insista asupra saltului pe care l-a reprezentat descoperirea fotografiei pentru progresul civilizației umane.

După 1839, considerat ca an de început a fotografiei, folosirea procedurii de înregistrare și fixare a imaginii descoperit de Daguerre s-a extins treptat în întreaga Europă.

Presă, tinerii plecați la studii în Occident, unde au venit în contact cu noua descoperire, au contribuit la colportarea amănuntelor legate de noul procedeu tehnic. Circulația oamenilor și a ideilor se făcea la mijlocul secolului 19 cu suficientă rapiditate pentru ca noua descoperire să fie preluată imediat și în Europa de Est.

S-au găsit de îndată și în părțile acestea spirite curioase, întreprinzătoare, gata de a pune în practică cele aflate, pentru a immortaliza clipa și chipul omenesc. S-a născut astfel o nouă profesiune, transformată ulterior și în artă - fotografia - și un nou specialist - fotografii.

Primul fotograf orădean, MEZEY LAJOS, face parte din eșalonul pionierilor în profesia și arta fotografică, cel puțin în această parte a Europei. Printre primii fotografi cunoscuți în această zonă se numără sârbul Anastas Jovanović, care a lucrat o perioadă la Viena, înainte de a-și deschide atelier la Belgrad¹, apoi Carol Popp de Szathmári în România, Strelisky Lipót² și alții la Budapesta etc., toți aceștia începând să lucreze aproximativ în perioada 1840 - 1845, pentru a deschide apoi, după o primă fază a tatonărilor și însușirii meseriei, ateliere fotografice stabile aproximativ din jurul anului 1850.

Mai aproape de Oradea, aproximativ în aceeași perioadă a început să lucreze și Veress Ferenc, care a deschis primul atelier fotografic la Cluj și a devenit ulterior

1. Milanka Todić, *Photography in Serbia in XIX century*, Beograd, 1989, p. 28 - 29.

2. Szakács Margit, *Magyarországi fényképészek és fényképész műtermek (1840 - 1920)*, în *Munkásmozgalmi Múzeum Évkönyve*, Budapest, 1983, p. 15.

teoretician și inovator cunoscut în perioada de început a fotografiei.

Mezey Lajos s-a născut la Oradea în 1820³. Familia lui era originară din Debrețin, unde mai există și la ora actuală urmași⁴. Ramura orădeană a familiei făcea parte din pătura mijlocie a locuitorilor orașului. Unul din frați, Mezey Mihály, ca arendaș al restaurantului **Vulturul Negru** era o figură cunoscută în oraș⁵.

Mezey Lajos a terminat școala primară și liceul la Oradea, după care, alegându-și ca profesie pictura, a făcut o călătorie mai lungă în străinătate, în vederea unor studii artistice la Viena și München⁶, unde a frecventat cu conștiințiozitate academiile de arte frumoase. Un eveniment familial trist i-a prilejuit și vizitarea Veneției, unde unul dintre frații săi, care dovedise de asemenea aptitudini artistice, își găsise sfârșitul⁷.

După încheierea studiilor artistice și reîntoarcerea la Oradea, a practicat în paralel profesiunile de pictor și fotograf. S-a implicat de tânăr în viața socială și culturală a orașului. În 1847 îl găsim pe listele de acționari ai **Cercului civic orădean** (nagyváradi polgári kör), asociație culturală frecventată de pătura mijlocie⁸. A fost apoi multă vreme vicepreședinte al **Reuniunii de cântări orădene** (nagyváradi dalárda). Pe plan civic, într-o perioadă a fost membru al Consiliului orășenesc, dar a renunțat curând, neavând nici o aplecare spre politică⁹.

În 1848 s-a căsătorit cu Thuolt Mária Magdolna (1823 - 1858)¹⁰ împreună cu care au avut șase copii: Ilka, Lajos, Gabriella, Kálmán, Károly și Jolán¹¹.

Nu știm exact unde și când a intrat Mezey Lajos în contact cu noua descoperire¹² și unde și-a însușit el detaliile tehnice ale realizării dagherotipiilor. Cert este că în cursul anului 1845, pentru scurtă vreme, a lucrat dagherotipii la Budapesta¹³. A urmat apoi o perioadă în care, împreună cu Sikó Miklós¹⁴, au colindat prin Transilvania ca fotografi ambulanți¹⁵, așa cum au procedat numeroși alți

3. Révai Nagy Lexicon, vol. XIII, Budapest, 1915, p. 704.

4. Definem informația că unul dintre urmași, Mezei András, s-a preocupat de prelucrarea monografică a datelor referitoare la viața și activitatea lui Mezey Lajos (Sz. Kurti Katalin, **Régi debreceni családi képek**, A Hajdú-Bihar megyei múzeumok közleményei, 48 szám, Debrecen, 1987, p. 99).

5. Fiul acestuia, Mezey Mihály jun., s-a remarcat la rândul său ca notar public și comandant al pompierilor din Oradea (Muzeul Țării Crișurilor Oradea, Secția de istorie, **Colecția de documente**, nr. inv. 1889 (registru de inventar pe anii 1913 - 1914, f. 18-19).

6. Révai..., vol. cit., p. 704.

7. Nagyvárad, 1880, nr. 174 (31 iulie), p. 3.

8. Arhivele Statului Filiala Oradea, **fond nr. 8 - Primăria municipiului Oradea**, inv. 141, dos. 170, f. 13.

9. Életrajz, în Nagyvárad, 1880, nr. 174 (31 iulie), p. 3.

10. Însemnare autografă a lui Mezey Lajos pe verso-ul dagherotipiei cu portretul soției sale (Originalul la Legújabbkori Történelmi Múzeum Fotótár, inv. 1690/1933).

11. Nagyvárad, 1872, nr. 201 (2 sept.), p. 3.

12. Să fi văzut chiar expoziția lucrărilor lui Daguerre de la Viena, în 1839?

13. Szakács Margit, **A daguerrotipia, în A fénykép varázsa (1839 - 1889)**, Budapest, Pallas kiadó, 1989, p. 29.

14. Sikó Miklós este cunoscut mai ales ca pictor portretist. După revoluție, în 1849, s-a refugiat în Țara Românească, unde a lucrat bucurându-se de sprijinul unuia din principii Ghica. Ulterior, a revenit în Transilvania și s-a stabilit la Cluj (Révai..., vol. XVI, Budapesta, 1924, p. 806).

15. **Fotólexikon**, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1963. p. 393.

fotografi din perioada de pionierat.

După revenirea sa la Oradea, care, coroborând datele biografice cunoscute, pare să se fi petrecut în 1847 - 1848, Mezey Lajos a deschis primul atelier fotografic din acest oraș.

Nu cunoaștem cu exactitate data când s-a deschis atelierul său fotografic. Probabil că lucrurile s-au petrecut treptat și atelierul său fotografic să fi fost la început doar o anexă a atelierului său de pictură pentru ca, ulterior, cea de-a doua profesiune să capete pondere, mai ales după depășirea fazei de pionierat în tehnica grafiei.

În orice caz, bibliografia de specialitate este unanimă în a considera ca dată de început a atelierului fotografic Mezey Lajos din Oradea anul 1852, în acest an fiind datate toate cele patru dagherotipii care s-au mai păstrat până în prezent. Toate patru sunt executate în atelierul său din Oradea și dovedesc un foarte bun profesionalism¹⁶.

Două dintre cele patru dagherotipii se află astăzi în colecția Fototecii Muzeului de Istorie Contemporană din Budapesta (Legújabbkori Történelmi Múzeum Fotótár), instituție având rolul de arhivă fotografică istorică națională a Ungariei. Ele au fost achiziționate în 1933 de la un urmaș cu același nume - Mezey Lajos.

Una din ele reprezintă portretul soției fotografului¹⁷, iar celaltă îl reprezintă pe Mezey însuși împreună cu fiica sa Ilka, pe atunci copil de doi ani¹⁸. Ambele piese au dimensiunile 11 x 8 cm și sunt protejate în față cu un geam de sticlă, iar pe verso cu suport textil peste care autorul a lipit mai târziu o bucată de hârtie pentru a putea face câteva însemnări destinate urmașilor. Tot acolo se află înscrisă și data exactă - 1852.

Referitor la imaginea reprezentându-l împreună cu fiica sa Ilka, Mezey a ținut să sublinieze pe verso: "cu mine putea fi fotografiată cel mai bine Ilka". Remarca se referă desigur la dificultatea operațiunii de fotografiere care implica un timp de expunere foarte lung, de circa 15-20 de minute. A rămâne nemișcat în fața obiectivului în tot acest timp reprezenta oricum o încercare grea pentru un copil de doi ani.

Celelalte două dagherotipii, datate tot 1852, se află în colecția Dr. Kiss Tamásné din Debrețin. Una o reprezintă pe soția fotografului, iar cealaltă pe soția și fiica sa Ilka¹⁹.

După dagherotipii a urmat faza fotografiilor propriu-zise. Am depistat până acum cu exactitate 19 fotografii provenind din atelierul Mezey. Cele mai multe, opt bucăți, se află astăzi în colecția Fototecii Muzeului de Istorie Contemporană din Budapesta, altele patru în colecția Muzeului Déri din Debrețin, încă șase bucăți în colecția particulară Dr. Kiss Tamásné din același oraș, iar una este semnalată în colecția Arhivei Naționale de Istorie a Teatrului (Országos Színháztörténeti Tár) din

16. Szakács Margit, *A dagerrotipia...*, p. 29.

17. Legújabbkori Történelmi Múzeum Fotótár, nr. inv. 1690/ 1933.

18. *Ibidem*, nr. inv. 1689/ 1933.

19. Sz. Kürti Katalin, *Régi debreceni családi képek...*, p. 100.

Budapesta²⁰.

Cele mai vechi două piese datează din 1855 și sunt fotografiile colorate ulterior cu acuarelă. Ambele se află în colecția Fototecii Muzeului de Istorie Contemporană din Budapesta și reprezintă:

- prima²¹ - doi copii violoniști, identificați ca frații Raczek din Cluj (dimensiuni 13,5 x 10 cm);

- a doua, un portret de familie (soț-soție și fetiță cu păpușă)²², de formă ovală și dimensiuni 12 x 15 cm.

Toate fotografiile Mezey cunoscute până la ora actuală sunt portrete. Este firesc, întrucât atelierul Mezey a lucrat în principal în perioada dinainte de 1870, când fotografia folosea așa-numitul procedeu cu colodiu umed (de pregătire ad hoc a plăcii sensibile), procedeu greoi care aproape că excludea posibilitatea deplasării fotografului în afara atelierului.

Dintre fotografiile de familie păstrate, semnalăm un portret al fraților Mezey Károly și Kálmán din 1856, un portret al fiicei sale Ilka, din 1866 și altul al fiicei sale Jolán, acesta din urmă greșit datat 1875 în bibliografia de specialitate²³.

Fotografiile executate în atelierul Mezey din Oradea mai sunt semnalate și în colecția Muzeului Maghiar al Fotografiei (Magyar Fotográfiai Múzeum) din Kecskemét²⁴.

Atelierul fotografic al lui Mezey Lajos funcționa în casa sa proprie de pe Strada de Mijloc (Közép utca) numărul 3, clădire cu etaj unde se afla și atelierul de pictură, căci el a practicat, tot timpul cât a locuit acolo, în paralel, cele două profesii²⁵. Casa Mezey nu mai există azi. Ea se afla la începutul străzii Severinului de astăzi, pe partea dreaptă și este probabil să fi fost demolată cu prilejul construirii noii reședințe episcopale greco-catolice la începutul veacului 20²⁶.

Cel puțin pentru o perioadă, Mezey a lucrat în atelierul său împreună cu un prieten, Körösy József, pictor și fotograf, care a deschis și el, ulterior, un atelier fotografic în Oradea²⁷. Din această perioadă se păstrează un portret din 1858 al lui Mezey Lajos realizat de prietenul și ajutorul său Körösy²⁸. Tot de atunci datează și câteva portrete ale lui Mezey și ale membrilor familiei sale, realizate în atelierul

20. Reprodușă în **Boldog Várád**, Szerkeztette: Bálint István János, Hét Torony Könyvkiadó, Budapest, 1992, p. 693.

21. Nr. inv. 442/1962.

22. Nr. inv. 645/1960.

23. Sz. Kürti Katalin, **Régi debreceni családi képek...**, p. 100. Jolán a murit în 1872 (Nagyvárád, 1872, nr. 201, 2 sept.).

24. Informație de la dl. Kincses Károly, directorul instituției, 1992.

25. Acest lucru apare specificat și în marca atelierului de pe verso-ul fotografiilor.

26. **Nagyvárád városa belsőterületének térképe**, redactor și editor Halácsy Sándor, Viena, 1859 (Originalul la Muzeul Țării Crișurilor, Secția de istorie, Colecția de planuri și hărți, inv. 1235).

27. Firma **Körösi și Stupa**. Fotografii lucrate în acest atelier se află în colecția Muzeului Déri din Debrețin (Altalános történelmi adattár, nr. inv. 87.72) și sunt semnalate și în colecția Muzeului Maghiar al Fotografiei din Kecskemét.

28. Sz. Kürti Katalin, **Régi debreceni családi képek...**, p. 99.

propriu, dar de către altă persoană, probabil același Körösy²⁹. Mezey Lajos, la rândul său, și-a fotografiat prietenul și ajutorul în atelierul său³⁰. Se pare că și fotograful Egey István din Debrețin a învățat de la Mezey arta fotografiei³¹.

Atelierul fotografic Mezey Lajos a funcționat în perioada 1852 - 1874, în 1874 fiind preluat de fotograful Décsey Ede³². În continuare firma atelierului va apărea (atât pe fotografiile produse, cât și în presă) în două feluri: când pe numele Décsey Ede, când pe numele Décsey Ilka. Coincidența de nume din al doilea caz cu aceea al fiicei mai mari a lui Mezey ne îndeamnă să ne gândim la eventualitatea unei căsătorii a acesteia cu fotograful Décsey și astfel la moștenirea atelierului și profesiei tatălui ei.

Atelierul fotografic Décsey Ilka a funcționat până la începutul anului 1884, când a fost preluat de fotograful Fekete Sandor³³.

În primii zece ani de existență, atelierul Mezey a fost unicul atelier fotografic din Oradea. Abia din 1863 începând au apărut pe rând și alte ateliere: Kiszél István³⁴ și Lojanek János³⁵, iar în jurul anului 1865 - firma Körösi și Stupa. Din 1871 a început să funcționeze atelierul Biersitzky József³⁶ și apoi, treptat, alte ateliere.

După cum am amintit, Mezey Lajos a practicat profesia de fotograf în paralel cu aceea de pictor, situație de altfel destul de frecventă în acea epocă.

Ca pictor, a rămas cantonat într-un academism conformist, specializându-se în portrete. Încă de la vârsta de 18 ani picta mai ales portrete în miniatură³⁷, deplasându-se din loc în loc în căutare de comenzi³⁸. Este menționată o călătorie mai lungă, efectuată ca ucenic al unui pictor mai în vârstă prin Ungaria de Nord și Slovacia³⁹.

În orice caz, în 1844 ajunsese deja suficient de cunoscut pentru a fi implicat, ca specialist, într-un proces între pictorul Kiss András și biserica ortodoxă din Pocei⁴⁰.

Câteva din lucrările de pictură ale lui Mezey Lajos se mai păstrează în diferite colecții.

Probabil din perioada 1847 - 1848 datează un portret al comitelui suprem al

29. *Ibidem*, p. 100.

30. Originalul portretului lui Körösy József, fotografiat în atelierul Mezey, se află în colecția particulară Dr. Kiss Tamásné din Debrețin (*Ibidem*).

31. *Ibidem*, p. 83. Egey a deschis apoi, împreună cu Gondy Károly, în 1865, unul din primele ateliere fotografice din Debrețin.

32. Szakács Margit, *Magyarországi fényképészek...*, p. 60.

33. *Fényképészeti Lapok*, Cluj, 1884, nr. 3 (martie), p. 59

34. *Bihar*, Oradea, 1863, nr. 54 (5 iulie).

35. *Bihar*, 1863, nr. 14 (15 februarie). Acesta a reprezentat curând o concurență serioasă pentru atelierul Mezey.

36. *Nagyvárad*, 1871, nr. 36 (14 februarie). Acest atelier a fost preluat curând de firma *Rechnitzer János et Comp.*

37. *Hajnal Album*, Sarkady I. kiadása, Budapest, 1864, p. 80.

38. *Réval...*, vol. XIII, p. 704.

39. *Életrajz*, în *Nagyvárad*, 1880, nr. 174 (31 iulie).

40. Sz. Kürti Katalin, op. cit., p. 99.

Bihorului - Beöthy Ödön, aflat în colecția secției de istorie a Muzeului Țării Crișurilor din Oradea⁴¹.

Tot în 1848 este datat și un portret de femeie aflat în expoziția permanentă a Muzeului Déri din Debrețin (nr. inv. II. 1939/10).

Mezey Lajos s-a făcut cunoscut și ca profesor de desen. Este amintit astfel ca primul profesor de desen al pictorului Szinyei-Merse Pál, în 1862⁴². În 1870 a fost angajat ca profesor de desen la școala comunală din Oradea, post pe care l-a deținut timp de 10 ani⁴³.

În ultimii ani de viață a mai onorat câteva comenzi oficiale de tablouri: un portret al comitelui suprem Beöthy Ödön, comandat de comitatul Bihor⁴⁴, precum și portretul împărătesei Elisabeta a Austro-Ungariei, pictat în 1879⁴⁵. La biserica franciscană din Oradea-Olosig, cu ocazia renovărilor din 1876, i s-a încredințat executarea picturilor menite a împodobi două din altarele laterale - unul consacrat Sfântului Iosif, iar celălalt Sfântului Francisc⁴⁶.

Mezey Lajos a murit la 29 iulie 1880⁴⁷, la vârsta de 60 de ani, în urma unei boli îndelungate⁴⁸, în locuința sa de atunci din Strada Domnească (Ūri utca) nr. 7 (azi str. Roman Ciorogariu), fiind înmormântat în cimitirul catolic din Orașul Nou⁴⁹.

În timpul vieții, ajunsese o personalitate cunoscută a vieții sociale și culturale orădene. Cu atât mai mult, din perspectiva actuală, cel puțin ca primul fotograf orădean, Mezey Lajos nu mai poate rămâne un anomin pentru istoria orașului modern Oradea.

Nu a fost un teoretician al profesiei și artei fotografice ca și contemporanul său Veress Ferenc de la Cluj, sau ca, mai târziu, Fekete Sándor, la Oradea. Mezey s-a mărginit doar să practice această meserie alături de pictură și a făcut-o bine, învățându-i și pe alții. Suntem convingși că cercetările ulterioare, precum și întâmplarea, vor mai scoate la iveală și de-acum înainte încă numeroase alte fotografii provenite din atelierul său.

La mijlocul secolului 19, Mezey Lajos a introdus în Oradea o nouă profesie, iar existența primului atelier fotografic a însemnat, fără îndoială, încă un element de progres și civilizație în viața orașului.

41. Muzeul Țării Crișurilor, Secția de istorie, nr. inv. 16.487. Acest portret a fost achiziționat în 1914 de Societatea de istorie și arheologie a orașului Oradea de la negustorul de sticlărie și porțelan Döry, care susținea că-l primise de la Mezey Lajos în contul livrării sticlei de geamuri necesară pentru noua casă a pictorului (Muzeul Țării Crișurilor, Secția de istorie, Colecția de documente, nr. inv. 1889 - registrul de inventar pe anii 1913 - 1914, f. 18-19).

42. Révai..., vol XIII, p. 704.

43. Életrajz, în Nagyvárad, 1880, nr. 174 (31 iulie). Spre sfârșitul vieții a stabilit o modestă fundație de 70 florini din a cărei dobândă se achiziționau în fiecare an ustensile de desen pentru câte un elev sărac, dar cu talent la desen (Nagyvárad, 1883, 20 iunie).

44. Borovsky Samu, Bihar vármegye és Nagyvárad, Apollo könyvkiadó, Budapest, 1901, p. 653 - 654.

45. Muzeul Țării Crișurilor, Secția de artă, nr. inv. 103.

46. Borovsky Samu, op. cit., p. 170.

47. Nagyvárad, 1880, nr. 172 (29 iulie).

48. Este vorba despre cancer gastric (Arhivele Statului, Oradea, fond 32 - Registre de stare civilă, inv. 87, dos. 749, p. 133, poz. 308).

49. Ibidem, nr. 173 (30 iulie).

A FOTOGRAFIA KEZDETEI NAGYVÁRADON. AZ ELSŐ NAGYVÁRADI FOTÓMŰHELY (1852)

Összefoglaló

A szerző rendszerezi az adatokat melyek a szakirodalmi tanulmányokból, az egyes fotografiai arhivumokból valamint az akkori megjelent sajtóból származnak, felkínálva egy összefoglaló képet az első nagyváradai fotóműhelyről (1852): **a Mezey Lajos műhely.**

Europa e részén Mezey Lajos az első úttörők közé tartozott a fotografiai szakmában és művészetben.

A Mezey család nagyváradai ága a város lakosságának polgári osztályához tartozott.

Korán bizonyítva művészi hajlamait, Mezey Lajos, Bécsbe, Münchenbe és Velencébe utazik.

Művészi tanulmányait befejezve, visszatér Nagyváradra, ahol párhuzamosan űzi a festészetet és a fényképezést. Fiatalon beilleszkedik a város társadalmi és kulturális életébe: részvényese volt **a nagyváradai polgári körnek**, valamint **a nagyváradai dalárda** alelnöke és tagja a városi tanácsnak.

A Mezey Lajos fotóműhely megalakulásának időpontja az 1852-es év, melyett bizonyít az ez évből dátumozott a mai napig fennmaradt és ismert négy dagerotípiá.

Mostanig, a szerző pontossággal azonosított 4 dagerotípiát és 19 fényképet melyek magyarországi gyűjteményekben található (Budapest, Debrecen, Kecskemét).

Mezey Lajos fotóműhelye a Közép-utcai 3 szám alatti emeletes magánházban működött ahol a festőműhely is található volt. A Mezey ház ma már nem létezik. Feltehetőleg, a XX. sz. elején lebontották, a görög-katolikus püspökség új rezidenciája építésének alkalmából.

Mezey Lajos fotóműhelye az 1852 - 1874 - es időszakban működött, 1874-ben átvette a Décsey cég. Décsey Ede vagy Décsey Ilka - a cég neve mind a két féleképpen szerepel.

Az 1884-es év elején Fekete Sándor fényképész átveszi a Décsey Ilka féle fotóműhelyt.

Továbbá, a szerző a festészet gyakorlatára is utal, megemlítve néhány képet, melyet a nagyváradai Körösvidéki Múzeum gyűjteményében és a nagyváradai Olaszi-ferencs templomban őriznek.

1870-ben, Mezey Lajos mint rajztanár volt alkalmazva a nagyváradai köziskolában, mely állást tíz éven át töltött be.

Hatvan éves korában, 1880 július 29-án halt meg, egy hosszas betegség után gyomorrák, az akkori Űri utca 7 sz. alatti lakásában (ma R. Ciorogariu utca) és az Újvárosi katolikus temetőben temették el.

Élete során Mezey Lajos a nagyváradai társadalmi és kulturális élet ismert személye volt. Épp ezért, a mostani távlatból szemlélve, Mezey Lajos, legalább is mint az első nagyváradai fényképész, nem maradhat ismeretlen egy mai modern Nagyvárad történelmében.

LES DÉBUTS DE LA PHOTOGRAPHIE A ORADEA. LE PREMIER ATELIER PHOTOGRAPHIQUE (1852)

Résumé

L'auteur systématise les données connues jusqu'à ce moment et ajoute de nouvelles données pour offrir un portrait du premier photographe d'Oradea - *Mezey Lajos*.

Celui-ci fait partie de l'échelon des pionniers dans la profession et l'art photographique. Il commença à travailler approximativement dans la même période que les photographes-pionniers connus en cette zone de l'Europe: Carol Popp de Szathmari en Roumanie, Léopold Strelisky à Budapest, Anastas Jovanović à Béograd, Veress Ferenc à Cluj etc.

Mezey Lajos (1820 - 1880) naquit à Oradea, sa famille faisant partie de la classe moyenne des habitants de la ville.

Après avoir terminé ses études artistiques à Vienne et à Munich, il retourna à Oradea et pratiqua parallèlement les professions de peintre et de photographe.

L'atelier photographique *Mezey Lajos* fonctionna entre 1852 - 1874. L'auteur a dépisté jusqu'à ce moment 4 daguerrotypies et 19 photographies réalisées dans cet atelier, mais n'exclut pas la possibilité que les recherches ultérieures ou le hasard en mettent en évidence encore d'autres.

On décrit quelques pièces plus importantes qui se trouvent en différentes collections, après quoi on se réfère à l'activité de peintre et de professeur de dessin de *Mezey Lajos*.